

Právní rádce

ELEKTRONICKÝ NEWSLETTER MĚSÍČNÍKU PRÁVNÍ RÁDCE
VYDÁVÁ ECONOMIA, A.S., V EXKLUZIVNÍ SPOLUPRÁCI SATLAS consulting spol. s r.o.

29. 11. 2012
číslo 21/12

Právo na čaj s citronem

Jako každý rok, tak i letos lze pozorovat, jak s přicházející zimou páchají někteří občané marginální trestnou činnost, ve snaze „vyfasovat“ na následující studené měsíce pobyt ve věznici. Můj kolega tuto skutečnost nazývá „základním lidským právem na čaj s citronem“. Tento fakt mě nutí se zamyslet nad samotným účelem tohoto trestu. Dle odborných publikací je účelem trestu v českém právním systému především zamezit páchání trestné činnosti a to působením dvou složek. Složky preventivní, která by měla prostřednictvím hrozby trestního postihu odradit pachatele trestné činnosti od jejího páchání a složka represivní, která je tím samotným projevem trestu a působí proti pachateli, který se již provinil spácháním trestného činu. Konkrétně trest odnětí svobody je ten nejprísnejší právní následek, tzn. ten nejzávažnější prostředek státního donucení. Zmiňovanou represivní složku v něm lze spatřovat v tom, že odsouzený se musí i proti své vůli zdržovat na jiném místě a tam se podrobit řádu věznice.

Nicméně svoboda nemá pro každého stejnou cenu. V tomto kontextu lze rozdělit lidi do tří kategorií. V první kategorii jsou ti, kterým nezáleží na tom, zda jsou na svobodě nebo ne. Jsou to lidé, kteří často nemají domov, zaměstnání, spí na ulicích a žijí z toho, co jim někdo jiný daruje. Pro tuto skupinu není odnětí svobody žádnou hrozbou. Do druhé skupiny čítám sebe a většinu obyvatelstva. Pro nás je svoboda drahá. Máme svoje rodiny, kariéry, a život,

který žijeme, nám vyhovuje. Pro tuto skupinu je představa nastoupení do trestu odnětí svobody hrozná, ale v případě, že se tak stane, nezbyde nám nic jiného, než uznat chybu a skutečně do věznice nastoupit. V třetí skupině jsou ti, kterým přijde představa omezení jejich svobody tak neakceptovatelná, že se raději uchýlí k útěku ze země, či k páchání jiné trestné činnosti, aby tak předešli svému odsouzení.

Při prohlídce českých věznic lze dojít k názoru, že více než 90 % osazenstva věznice tvoří právě první skupina. U této skupiny obyvatelstva totiž selhávají obě dvě složky trestu, jak ta preventivní, protože nastoupit do trestu odnětí svobody pro ně není žádná hrozba, tak i ta represivní, neboť si většinou nástupem do výkonu trestu své poměry zlepšují, mají nárok na teplé jídlo, sprchu a již zmiňovaný čaj s citronem. Výkon trestu se tak pro ně stane příjemnou povinností.

K čemu nám tedy je takový trest, když pro ty, u kterých se užívá nejčastěji, není žádnou hrozbou a spíše usilují o to, aby do výkonu trestu nastoupili? Je tedy trest odnětí svobody skutečně tím nejprísnejším trestem? Dle mého názoru by stálo za to zauvažovat nad podmínkami výkonu trestu odnětí svobody, aby se obnovila jeho závažnost i pro ty, kteří jsou nejčastěji trestáni. Mimochodem, průměrné náklady na jednoho vězně jsou dva tisíce korun denně.

Jakub Kolomičenko
právník, Atlas consulting

NÁZOR

Zákon o podmínkách obchodování s emisními povolenkami

Dne 16. listopadu 2012 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 383/2012 Sb. zákon o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. Zákon nahrazuje dosavadní právní úpravu prezentovanou zákonem č. 695/2004 Sb., jehož první část se s účinností nového zákona zrušuje.

V souladu s evropskými předpisy nově upravuje práva a povinnosti provozovatelů zařízení, provozovatelů letadel a dalších osob při obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, postup při vydávání povolení k emisím skleníkových plynů a rozhodování o jeho změnách, postup při vydávání a přidělování povolenek a podmínky obchodování s nimi, podmínky hospodaření s povolenkami, jednotkami přiděleného množství a jinými právy k vypouštění emisí skleníkových plynů, použití jednotky snížení emisí a ověřeného snížení emisí z projektových činností v systému obchodování s povolenkami, působnost orgánů veřejné správy a také sankce za porušení uložených povinností stanovených tímto zákonem nebo uložených na jeho základě.

Nová právní úprava byla dle důvodové zprávy přijímána s cílem promítnout aktuální legislativní předpisy EU v oblasti ochrany klimatu do české legislativy a upravit podmínky v oblasti obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů především co se postupného přechodu od přidělování bezplatných emisních povolenek k systému prodeje povolenek v aukcích týče. *Zákon nabývá účinnosti, s výjimkou některých svých ustanovení, dnem 1. ledna 2013. Více na internetové adrese <http://www.codexisuno.cz/0r1>*

ZÁKONY

Právní rádce v novém vzhledu

Právní rádce

Časopis právníků a právnických pracovníků... Číslo 11/2012

nové číslo: nově zpracované články z oblasti
managementu a jak se ho zbavit
nové číslo: nově zpracované články z oblasti
managementu a jak se ho zbavit

V aktuálním čísle
mimo jiné najdete:

- TÉMA: MANAGEMENT – JAK HO ZÍS-KAT A JAK SE HO ZBAVIT?
- KAREL ELIÁŠ: PROČ POTŘEBUJEME NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK?
- RESTRUKTURALIZACE JE STÁLE ČASTĚJŠÍM CÍLEM PODVODŮ
- JAK SE VRACÍ SOUDNÍ POPLATEK PO NOVELE?
- SKONČÍ ŠIKANÓZNÍ INSOLVENČNÍ NÁVRHY?

Ukázkové číslo ZDARMA a předplatné
tel. 800 110 022, www.PravniRadce.cz

Havel a Holásek plánují růst

Advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners chce rozšiřovat klientelu, mimo ČR a SR se nechystá. Tržby firmě podle jejích odhadů porostou v letošním i příštím roce. Advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners letos předpokládá nárůst tržeb o 20 až 25 procent. „Počet právníků se musí zvýšit minimálně o 10 procent. V příštím roce máme podobný plán, i když v budoucnosti může dojít k snížení tohoto tempa růstu v návaznosti na posilování pozice na trhu a omezení další možnosti rozšiřování klientely,“ říká v rozhovoru pro měsíčníky Právní rádce a Bankovníctví zakládající partner kanceláře Jaroslav Havel. V řadě oborů má firma podle něj ještě příležitost klientelu rozšiřovat, o expanzi mimo ČR a SR ale neuvažuje. Minulý rok společnost, která se svými zhruba 160 právníky v Česku a na Slovensku patří k největším tuzemským kancelářím, navýšila podle Havla tržby o 15 %. Počet právníků ale již prý tolik nevzrostl. Celý rozhovor najdete v listopadovém čísle Právního rádce a v měsíčníku Bankovníctví.

NOVINKY

Prezident vetoval novelu horního zákona

Dne 19. listopadu 2012 využil prezident republiky svého práva suspenzivního veta, nepodepsal zákon ze dne 25. října 2012, kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vrátil jej zpět Poslanecké sněmovně k dalšímu projednání. V současné době je těžební organizace v případě výhradních ložisek nerostných surovin, jejichž využitím mohou být ohroženy objekty a zájmy chráněné podle zvláštních předpisů či objekty a zájmy fyzických nebo právnických osob, povinna před zařazením příslušných prací do plánu otvírky, přípravy a dobývání, jenž je součástí žádosti o povolení hornické činnosti, se dohodnout s orgány a těmito fyzickými a právnickými osobami o tom, zda se má objekt nebo zájem chránit, v jakém rozsahu, popřípadě po jakou dobu. Pokud mezi těžební organizací a fyzickými nebo právnickými osobami, které jsou vlastníky dotčených pozemků a nemovitostí, k dohodě nedojde a převažuje-li veřejný zájem na využití výhradního ložiska nad oprávněným zájmem vlastníka pozemků a jiných nemovitostí, je možno nabýt nemovitostí nebo práv k nemovitostem rozhodnutím o vyvlastnění, popřípadě zřízením uživatelského práva. Dle předkladatelů návrhu zákona současná právní úprava nedostatečně zabezpečuje ochranu soukromého vlastnictví a zvýhodňuje stát jakožto vlastníka ložisek vyhrazených nerostů, když umožňuje příslušný majetek vyvlastnit. Zákonem má být možnost vyvlastnění odstraněna, což má výrazně posílit ochranu práv vlastníků nemovitostí potenciálně dotčených těžbou vyhrazených nerostů.

Prezident ve svém odmítavém stanovisku uvádí, že by taková právní úprava nastolila velmi riskantní a problematický konflikt vlastníkům pozemků a vlastníka tohoto nerostného bohatství, kterým je stát. Obává se, že by novela mohla vyvolat komplikace v podobě vykupování pozemků, pod nimiž se nacházejí tato státní vyhrazená ložiska, ze spekulativních důvodů s perspektivou vymáhání vysokých náhrad od státu. Poukazuje na skutečnost, že řada jiných zákonů vyvlastnění umožňuje, ať již jde o zákon stavební, vodní či energetický, a má tak za to, že horní zákon v dosavadním znění využívá nástrojů standardních a v jiných oborech běžných. Upozorňuje na protesty Hospodářské komory, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, Svazu průmyslu a dopravy či Ústeckého kraje, odvolává se též na obdobné zahraniční právní úpravy. Má za to, že vyjmutím institutu veřejného zájmu a vyvlastnění z horního zákona by se stát zbavil legálního nástroje pro přístup ke svému vlastnictví a nástroje k uplatňování své energetické politiky. Zákon nyní znovu projedná Poslanecká sněmovna. K jeho definitivnímu schválení bude potřeba absolutní většina všech poslanců, tedy kladného stanoviska nejméně 101 poslance.

Prezident vetoval zákon o audiovizí

Dne 12. listopadu 2012 využil prezident republiky svého práva suspenzivního veta, odmítl podepsat zákon ze dne 26. října 2012, o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizí), a vrátil jej zpět Poslanecké sněmovně k dalšímu projednání.

Novým zákonem má být nahrazen dosavadní zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, účelem jehož přijetí bylo vytvoření institucionálního základu pro tvorbu zdrojů, z nichž lze financovat vybrané projekty v oblasti české kinematografie. Dle předkladatele již byla jím prezentovaná právní úprava vzhledem k časovému odstupu od jeho přijetí a ke zkušenostem z jeho uplatňování nedostatečná, především co se vymezení okruhů podpory kinematografie týče. Podle důvodové zprávy je novým zákonem sledováno vytvoření systému, který bude koordinovaně a koncepčně zajišťovat funkční zdroje nově zřízeného Státního fondu kinematografie, všechny potřebné činnosti a rozšíření aktivit fondu, a to včetně rozdělování a administrace státní podpory. Nová právní úprava má zajistit rozvoj kreativity, konkurenceschopnosti a umělecké svobody ve filmové tvorbě, kulturní diverzitu v nabídce filmových děl veřejnosti, šíření filmové kultury, zachování filmových děl pro budoucí generace a důstojnou prezentaci českého filmu doma i ve světě. Prezident republiky ve svém stanovisku zaslaném poslancům uvádí, že formálně jiný, ale ve své podstatě velmi podobný zákon již jednou, a to v roce 2006, Poslanecké sněmovně vrátil, přičemž svůj pohled od té doby nijak neměnil. Domnívá se, že filmový průmysl je standardním obchodním odvětvím, nikoli veřejným statkem, který by měl být financován z veřejných zdrojů. Považuje za neodůvodněné, že by stát tímto způsobem podporoval podnikatele ve filmovém průmyslu a nikoliv například českou hudbu, české výtvarné umění či architekturu, českou literaturu, české divadlo anebo český sport. Spatřuje v tom privilegované postavení oproti jiným, z jeho pohledu srovnatelným oborům. Domnívá se, jak uvádí v odůvodnění svého stanoviska, že skutečným problémem současné české kinematografie není ani tak nedostatek financí, ale spíše nedostatek tvůrčí invence. Zákon bude nyní znovu projednávat Poslanecká sněmovna. K jeho definitivnímu schválení bude potřeba absolutní většina všech poslanců, tedy kladného stanoviska nejméně 101 poslance.

Klára Valentová k povinným kvótám pro ženy

Evropská komise schválila návrh směrnice, která zavádí povinné 40% zastoupení žen ve vedení firem. Schválený předpis hodnotí Klára Valentová, advokátka a vedoucí týmu pracovního práva v advokátní kanceláři Vilimková Dudák & Partners. „Pokud bude opatření součástí směrnice, jednotlivé členské státy ji budou muset převést do svých právních předpisů. Skrze tuto směrnici budou muset dosáhnout stanoveného cíle, tj. 40% žen mezi nevykonávanými členy řídicích orgánů velkých společností kotovaných na burze. Dokdy budou muset implementovat směrnici, není z tiskové zprávy zřejmé,“ vysvětluje advokátka Klára Valentová. Více se dočtete na internetové adrese <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-58575150>

Novela zákona o spotřebních daních

Novela zákona o spotřebních daních zavádějí vyšší daně na tabákové výrobky nebo novela občanského soudního řádu upravující nově dovolání - to jsou jen některé z předpisů, které byly v poslední době publikovány ve Sbírce zákonů. Více se dočtete na adrese <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-58844710>

Sbírka: Novela občanského soudního řádu i trestního zákoníku

Ve Sbírce zákonů byla publikán zákon č. 396/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Novela se týká především exekucí, nově například nebude muset exekutor ve všech případech čekat na pověření soudu a také bude možné spojit více exekucí uvalených na jednoho dlužníka. Ve Sbírce zákonů také nedávno vyšel zákon č. 390/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Novela trestního zákoníku zavádí možnost přeměny trestu odnětí svobody na trest domácího vězení. Opatření má mimo jiné vést ke snížení přeplněnosti věznic. Zákon v polovině září vetoval prezident Václav Klaus, Poslanecká sněmovna ale jeho veto následně přehlasovala. Více o aktuálních předpisech ve Sbírce zákonů se dočtete například na adrese <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-58793150>

PRK Partners vstoupila do Islamic Finance Lawyers

Advokátní kancelář PRK Partners vstoupila do mezinárodní asociace Islamic Finance Lawyers (ISFIN). Je tak prvním českým zástupcem v organizaci. „Členské kanceláře mají znalosti financování i podle islámských pravidel,“ stojí na webových stránkách PRK. „Uvědomujeme si, že islámské projekty nejsou v Evropě zcela běžné, ale považujeme jejich znalost za nutný doplněk v denní ekonomice a finančním průmyslu,“ říká partner kanceláře Marek Procházka. Více se dočtete na <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-58732010>

Novela školského zákona

Dne 9. listopadu 2012 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 370/2012 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Novela se dotýká především legislativní úpravy státních maturit, dochází ke změně jejich podoby. Vedle dalšího je například zrušen třetí povinný zkušební předmět, povinnou část budou tvořit předměty dva. Nově je vypuštěna možnost volit mezi základní a vyšší úroveň obtížnosti zkušebních předmětů, maturity budou mít jednotnou úroveň zadání. Další změny se týkají vzájemné úhrady neinvestičních výdajů za děti a žáky mezi obcemi či pravidel určení podílu obcí na financování školy se společným školským obvodem a školy zřizované svazkem obcí, a to v souvislosti s novelou zákona o rozpočtovém určení daní zavádějící do metody výpočtu podílu obcí na procentní části celostátního hrubého výnosu sdílených daní kritérium poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce. Zákon nabývá účinnosti, s výjimkou některých svých ustanovení, dnem 9. listopadu 2012. Více na <http://www.codexisuno.cz/0r0>

Zdroj: CODEXIS®

Třidenní lhůta pro podání odporu je neústavní

Dne 16. 10. 2012 Ústavní soud nálezem sp. zn. Pl. ÚS 16/12 zrušil od 1. 5. 2013 lhůtu na podání odporu proti směnečnému platebnímu rozkazu. Ústavní soud předpokládá, že do té doby bude přijata úprava, která současnou třidenní lhůtu prodlouží na 8 dní. Důvodem zrušení bylo mj. i to, že jde o zastaralou úpravu, která v západních ekonomikách prošla značným vývojem, včetně prodloužení lhůt. Ústavní soud shledal, s ohledem na historický vývoj, pro dnešní dobu ničím neodůvodněnou procesní nerovnost mezi směnečnými dlužníky a směnečnými věřiteli, a pro rozpor s čl. 37 odst. 3 Listiny tuto omezující lhůtu zrušil. Ústavní soud dále konstatuje, že samotné prodloužení lhůty není dostatečné pro ochranu práv spotřebitelů, kteří se nyní stávají stále častěji směnečnými dlužníky, a že je třeba přijmout komplexnější úpravu. Více na <http://codexisuno.cz/0r8>

JUDIKÁTY

Přezkum přechodných ustanovení Ústavním soudem

Dne 30. 10. 2012 se Ústavní soud ve věci sp. zn. Pl. ÚS 8/09 zabýval námitkami neúspěšných žadatelů o licence k celoplošnému zemskému digitálnímu televiznímu vysílání, kteří brojili proti přechodným ustanovením zákona č. 304/2007 Sb., která zastavila probíhající přezkumná řízení. Ústavní soud nejprve musel konstatovat, že v rámci konkrétní kontroly ústavnosti je oprávněn přezkoumat i zákon, který je již obsoletní a jehož zrušení by nemělo do budoucna žádné právní účinky. Zbytek judikátu se pak zabývá ústavněprávním požadavkem rovnosti a prezentuje bohatou judikaturu k tématu, včetně výkladu pojmů akcesorická a neakcesorická rovnost. Ústavní soud přihlédl k tomu, že se zákonodárce ocitl v časové tísní a byl veden nutností urychleně přijmout řešení nové, a to s ohledem na závazky, které stát převzal na evropské úrovni. Tento postup tedy sice zvýhodnil úspěšné žadatele oproti neúspěšným (nemohli uplatnit soudní přezkum), ale nešlo o projev legislativní libovůle. Ústavní soud však připouští, že šlo o velmi hraniční případ, a za jiných okolností by mohlo podobné řešení hranici ústavnosti překročit. Více na webové adrese <http://codexisuno.cz/0r9>

Právo na obhajobu před Poslaneckou sněmovnou

Dne 16. 10. 2012 zamítnul Ústavní soud další z ústavních stížností poslance Davida Ratha. V tomto případě, vedeném pod sp. zn. Pl. ÚS 21/12, šlo o odepření práva na obhajobu při jednání o přípustnosti trestního stíhání na půdě Parlamentu. Poslanecká sněmovna totiž neumožnila, aby byl na schůzi k přípustnosti stíhání přítomen také obhájce stěžovatele. Stěžovatel mj. argumentoval tím, že nevystupoval jako poslanec vykonávající svůj mandát, ale jako osoba dotčená tímto řízením, a jakožto osoba vystupující před orgánem veřejné moci má právo na právní pomoc v řízení. S touto argumentací se ÚS neztotožnil. Vycházel především z toho, že poslanecká imunita má chránit parlament před rušivými zásahy výkonem moci. Otázka uplatnění procesní imunity tak spadá do autonomie Parlamentu, a je upravena jeho vlastními jednacími řády a zvyklostmi. Rozhodování o odebrání procesní imunity má charakter odebrání ústavně přípustné výjimky ze zákona (na základě čehož je dosaženo rovnosti před zákonem), nejde o rozhodování o vině a trestu a už vůbec nejde o součást trestního řízení. Právo na obhajobu se tedy na řízení o přípustnosti trestního stíhání nevztahuje. Více na <http://codexisuno.cz/0r7>

Zdroj: CODEXIS®

Komplexní právní informační systém pokrývající problematiku národní i evropské legislativy a judikatury, včetně souvisejících informací.

- Legislativa České republiky a Evropské Unie
- Judikatura České republiky, Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva
- Literatura

ATLAS CONSULTING
www.atlasconsulting.cz

Prezident Václav Klaus jmenoval 20 nových soudců

Celkem 20 nových soudců jmenoval na Pražském hradě prezident Václav Klaus. Většina z nich bude pracovat u okresních soudů. Kandidáty na soudce obecných soudů navrhl ministr spravedlnosti Pavel Blažek a následně je schválila vláda. Kromě jednoho kandidáta zamíří všichni noví soudci k okresním soudům. Viktor Kučera bude pracovat u Krajského soudu v Brně. *Seznam nových soudců na <http://pravnihradce.ihned.cz/c1-58653350>*

LIDÉ

Norton Rose personálně posílila o Kotouse, Máňka a Buškovou

Advokátní kancelář Norton Rose má dva nové advokáty. Jsou jimi Jan Kotous a Ondřej Mánek, kteří se ve své praxi zaměřují na obchodní právo. Kromě toho také do kanceláře nastoupila Eva Bušková, odbornice na kartelové právo. Před svým nástupem k Norton Rose pracovali oba advokáti v pražské pobočce rakouské advokátní kanceláře Wolf Theiss. Jan Kotous se zaměřuje na korporátní právo, fúze a akvizice, oblast bankovní regulace a regulace finančních trhů. Ve své praxi se dále specializuje na energetiku a farmaceutický průmysl. Odborníkem na akvizice je také Ondřej Mánek. Více se dočtete na internetových stránkách <http://pravnihradce.ihned.cz/c1-58457780>

**Přístup do on-line archivu
časopisu Právní rádce
pro předplatitele
ZDARMA**

<http://predplatitel.ihned.cz>